

KONKURENTNOST I SMANJENJE RIZIKA KAO OSNOVA ZA PRIVLAČENJE STRANIH DIREKTNIH INVESTICIJA U SRBIJU

COMPETITIVENESS AND RISKS REDUCTION AS A BASIS FOR ATTRACTING FOREIGN INVESTMENTS IN SERBIA

Dragan Vučinić ¹

Rezime

Analiza ključnih faktora konkurentnosti i rizici treba da posluže kao osnov za stvaranje nacionalne strategije koja će doprineti prilivu direktnih stranih investicija, čime će biti definisane slabosti u privredi i predložene mere za povećanje efikasnosti naše privrede radi privlačenja stranih direktnih investicija.

Cilj ovog rada je da se definišu ključni problemi na polju konkurentnosti, politički i finansijski rizici i daju rešenja koja mogu da kreiraju ekonomsku politiku koja će podsticati strane investitore, odnosno strani kapital da ulaže u Srbiju zbog podizanja konkurentnosti i umanjena rizika poslovanja.

Konkurentnost zemlje predstavlja njenu sposobnost da postigne uspeh na svetskom tržištu. Rezultat je brojnih faktora, a posebno: (a) povoljne poslovne klime koja podstiče uvođenje novih proizvoda i procesa, (b) investicija i (c) konkurentne sposobnosti pojedinačnih preduzeća.

Poslednjih par godina, ekonomije Jugoistočne Evrope (JIE), uključujući i Srbiju, snažno su pogođene svetskom ekonomskom krizom. Prema ocenama OECD, dugoročna konkurentnost i prosperitet regiona u velikoj mjeri zavisiće od toga da li pojedine ekonomije mogu povećati nivo stranih direktnih investicija.

OECD je 2006. godine prvi put objavio Indeks investicionih reformi (Investment Reform Index) koji se odnosi na zemlje Jugoistočne Evrope. Od objavljivanja publikacije i prvog Indeksa, ostvaren je napredak u reformisanju politika i institucija koje oblikuju ambijent za investicije. Indeks investicionih reformi 2010 (IRI 2010) pokazuje dalje reforme u različitim oblastima koje su od suštinskog značaja za podsticanje investicija.

Među zaključcima i preporukama Indeksa investicionih reformi 2010, nalazi se:

Indeks investicionih reformi je kvalitativna procena politike i institucija koje utiču na ambijent za investicije. Pokrivajući deset ekonomija – Albaniju, Bugarsku, Bosnu i Hercegovinu, Hrvatsku, BJR Makedoniju, Kosovo pod Rezolucijom 1244/99, Moldaviju, Rumuniju, Crnu Goru i Srbiju i ispituje: Investicione politike i promociju; Razvoj ljudskog kapitala; Trgovinsku politiku i olakšice; Pristup finansijama; Regulatornu reformu i pralamentarni procese; Analizu poreske politike; Infrastrukturu za investiranje i MSP politike.

¹ The Serbian Management Association

Područje koje obuhvata zemlje: Albaniju, Bugarsku, Bosnu i Hercegovinu, BJR Makedoniju, Crnu Goru, Hrvatsku, Srbiju, i Rumuniju. Teritorijalna podela je preuzeta od Evropske banke za obnovu i razvoj (EBRD).

U analizi konkurentnosti polazi se od:

Indeksa konkurentnosti (Indeks globalne konkurentnosti i poslovanja);

Opštih ili standardnih rizika poslovanja stranih investitora (politički i finansijski rizik, nivo transparentnosti procedura i administrativnog sistema); i

Nivoa dostignutih zakonskih reformi za stvaranje opštih uslova poslovanja domaćih i stranih investitora, zajedno sa nivoom ostvarenih fiskalnih, regulatornih i finansijskih podsticaja za privlačenje SDI.

Ključne reči: konkurencija, politički i finansijski rizik, indeks ekonomskih sloboda, podsticaji, rešenja

Summary

Analysis of key factors of competitiveness and risks should serve as the basis for creating a national strategy that will contribute to the inflow of FDI thus be defined by the weakness in the economy and recommend measures to increase the efficiency of our economy in order to attract FDI.

The aim of this work is defining key problems in fields competitiveness, political and financial risks and giving the solutions which may to create economic policy that incentives foreign investors-foreign capital to invest in Serbia because of raise our competitiveness and risk diminish.

Country's competitiveness is its ability to achieve success in the global market. The result is a number of factors such as: (a) a favorable business climate that encourages the introduction of new products and processes, (b) investment and (c) the competitiveness of individual companies.

The last couple of years, the economy of South East Europe (SEE) countries, including Serbia, are strongly affected by the global economic crisis. According to OECD estimates, the long-term competitiveness and prosperity of the region largely depend on whether the individual economies can increase the level of foreign direct investment.

OECD's 2006th the first time published the Investment Reform Index (Investment Reform Index) that refers to the countries of South Eastern Europe. Since the release of the publication and the first index, progress has been made in reforming policies and institutions that shape the environment for investment. Investment Reform Index 2010 (IRI 2010) shows further reforms in various areas that are essential to encourage investment.

Among the conclusions and recommendations of the Investment Reform Index 2010, there are:

Investment Reform Index is a qualitative assessment of policies and institutions that affect the investment environment. Covering ten economy - Albania, Bulgaria, Bosnia and Herzegovina, Croatia, FYR Macedonia, Kosovo under UNSCR 1244/99, Moldova, Romania, Montenegro, Serbia and tested : investment policy and promotion, development of human capital, trade policy and facilitation ; access finance, regulatory reform and of parliamentary processes, analysis of tax policy, infrastructure development investment and SME policy.

The area that encompasses countries: Albania, Bulgaria, Bosnia and Herzegovina, FYR Macedonia, Montenegro, Croatia, Serbia and Romania. The territorial division was taken over by the European Bank for Reconstruction and Development (EBRD).

The analysis of the competition starts from:

1. Competitiveness Index (Global Competitiveness Index and Business);
2. General or standard business risk foreign investors (political and financial risk, the level of transparency of procedures and administrative systems), and
3. Levels of legislative reforms to create a general business conditions both domestic and foreign investors, together with the level achieved fiscal, regulatory and financial incentives to attract FDI.

Keywords: competitiveness, political and financial risk, index of economic freedom, incentives, solutions